

2 CORINTO

UMÉBEMA CARTA PAULOBA BŁDA

DJABARĀ CORINTO

PURUDEBEMA ITEA

Nabema carta djabarā Corintodebema itea bŁdacarea Pauloba nał cartada bŁsia. Dewara carta ɓea cãyābara nał cartađe ara idjidebemada ebudaara bŁsia.

Djabarā Corintodebemaba carta Pauloba naārā bŁdada acŁdapeda ījāsiđaca bŁa. Mał carea abalba cadjurua o bŁdada Pauloba quīrādoasia (2:5-11). Idjaba Paulora sobiasia ādjia cadjurua o pananada igarapedada bērā (7:2-16). Baribłrla īcłrla eda zedapeđa jara panesidaa Paulora wārāda Jesucritoba diabuedađda. Ādjia jarabadjidaa Pauloba mamaa wāyaana apeda wāé bŁ bērā sewaida bŁda (1:15đeba abā 2:4đaa). Idjaba jarabadjidaa ādjia parata djabarā Jerusaleñebema itea jłrł pebłdara Pauloba ara idji itea edabarida. Mał awara jarabadjidaa ādjida Jesucritoba diabuedarā dji dromarāda (11:4). Djabarāba mał īberārā bedeada ījāpedada bērā Pauloba cawa crīchaě ɓesia (11:1-15).

Capítulo 1neba abā 7đaa Pauloba bŁsia Jesucritoba idjira wārāda diabuedadębemada. Capítulo 10đeba abā 13đaa abarida bŁ bŁa. Mał awara jara bŁa ādjirā acŁde wābłrlde wadi cadjurua o ɓeara quīrā djuburiađda. Capítulo 8đeba abā 9đaa bŁ bŁa sāwā parata djabarā Jerusaleñebema itea jłrł pedida panđda.

Nañ cartaade dji crīcha dromada 5:20de bá b̄la:
 “Daira Critoba diabuedarāa. Daideba Ācōrēba
 bārāa bedea djuburia b̄la idji ume ibiadamārēā.
 Daiba Crito trāneba bārāa bedea djuburiab̄daa:
 Ācōrē ume ibiadadua.”

Nañ cartaade Pauloba naārā b̄la da

¹ M̄ra Paulo. Ācōrēba quīrīāna bērā m̄ra
 Jesucritoba diabuedaa. Dadjirā djaba Timote-
 ora m̄l ume b̄la. Nañ cartara b̄lbalrāa Ācōrē
 ēberārā Corinto purudebema itea, jūma idji ēberārā
 Acaya druaade bea itea bidā. ² M̄a quīrīā b̄la
 dadjirā Zeza Ācōrēba, dadjirā Boro Jesucrito bidā
 ādji biadeba bārāra careba pananida idjabā necai
 b̄aira bārāa dia pananida.

Paulo mīgada

³ Dadjirā Boro Jesucrito Zeza Ācōrēa bia
 bedeadida panla. Idjira dadjirā quīrā
 djuburiabari Zezaa, dadjirā sobiabibari
 Ācōrēa. ⁴ Ne jūmane bia mīga panlne idjia
 daira sobiabibaria dewara bia mīga beada
 sobiabidamārēā idjia dai sobiabida quīrāca.*
⁵ Wārāda Crito carea daira bio bia mīgabadamīna
 idjjideba ne jūmane sobiabadaa. ⁶ Baribalrā daira
 māwā bia mīga panla bārā sobiadamārēā idjabā
 cadjiruadēbemada ēdrādamārēā. Ācōrēba dai
 sobiabibalrāde bārā sida daideba sobiabadaa.
 Māwā bārāra dai quīrāca bia mīgabādade poya
 droadia. ⁷ Daiba cawa panla bārāba Ācōrēra
 wārāda bio ījā panla. Cawa panla bārāra dai

* ^{1:4} Isaía 40:1.

quīrāca bia mīgabadamīna Ācōrēba bārāra dai quīrāca sobiabibarida.

8 Djabarā, daiba quīrīā panla bārāba cawadida daira Asia druade wārāda bia mīga panasiđada. Jācua mīga panana bērā waa poya droodađda crīchasiđaa. Abeda poya zocai ēdrāđdađda crīchasiđaa. **9** Wārāda daira beadida crīchasiđaa. Bariblrl jūma māwāsia ara daduba poya ēdrāđdađda crīcharānamārēā ãteblrl beupedada īrēbabibari Ācōrēba ēdrā bālida ījānamārēā. **10** Idjia dai beadidebemada ēdrā bāsia idjabā wayacusa beadida crīchasiđara ēdrā bāya. Daiba wārāda ījā panla idjia dai beadidebemada ēdrā bāl bāida. **11** Bārā bida dai carea Ācōrē iwidi panlneba careba panla. Zocārāba māwā iwidi panl bērā zocārāba Ācōrēba bia bālada adia idji biadeba dai careba bāl carea.

Paulo Corintodaa wāi bāda

12 Nañ carea bāsrida panla: daiba cawa panla so jipa panlneba, crīcha biadeba nañ ījūānebemarā tāēna, bārā tāēna bida bia nīnada. Mañ so jipa bāira, crīcha bia sida Ācōrēbārl diabaria. Daira nañ ījūānebema necawaadeba māwā nīnaēa, ãteblrl Ācōrēba idji biadeba careba bāl bērā māwā nīnāa. **13-14** Daiba cartade bālđaca bārāba poya cawađdađda. Māla crīcha bāla bārāba maārī cawapedadara biara cawa wānidā. Māwā bārāra dai carea bāsridadića idjabā dadjirā Boro Jesu zeblrlđde daira bārā carea bāsridadića.

15 Bārāra māl carea wārāda bāsridadića crīcha bāl bērā, naārā māla crīcha basia barima umé

bārā acʌde wāida biara carebai carea.[†] **16** Mλa crīcha bāsia Macedonia druadaa wābʌrlde naārā bārāda acʌde wāida. Mañbe Macedoniana wāpeda jēda bārā acʌde wāida crīcha bāsia. Māwā Judea druadaa wābʌrlde bārāba mλra poya carebadida crīcha bāsia. **17** Baribʌrl mλa crīcha bāda quīrāca odaē bērā ɿbārāmaarā mλa wariwaria jarasica? ɿBārāmaarā mλa oyada adara waya oēana abarica mλdjia o quīrāb ɿl quīrāca oi carea? **18** Ācōrēra bedea aba ɿla. Idjia cawa ɿla daiba jarapedadara wārā basida. Daiba bārāmaa wāniana adapeda ara mañne wānaēana adaē basia. **19** Silvanoba, Timoteoba, mλa bida bārā Ācōrē Warra Jesucritodebemada jaradia panasiadaa. Jesucritoba oyada adara waya oēana acaa. Idjia oyada adara jūma obaria. (Ara mañ quīrāca daira panla.) **20** Wārāda Ācōrēba oi jaradara jūma Critodeba obaria. Mañ carea dadjia Ācōrēa iwidiþlade Critodeba wārāana abadaa.[‡] Māwā idjida bia jara panla. **21** Ācōrēbʌrl daira, bārā sida Crito ume bio waga eroþla. Idjia dadjirāra edasia. **22** Idji Jaureda dadjirāza diasia sēyāda þamārēä. Māwā cawabi ɿla dadjirāra idjideda. Idjabā dadjirā sode þāsia cawaðamārēä jūma idjia diai jaradara wārāda edadida.

23 Mλa Ācōrē quīrāpita jaraya: Corintodaa wadi wāé ɿla bārā quēä ɿldeba sopuabi amaaba.

24 Bārāba Critora bio ïjā panl bērā daiba jara

[†] **1:15** Carebai carea. Griego bedeade ɿcʌrl cartade ɿl ɿla: “þāsriðabi carea.” [‡] **1:20** Wārāana abadaa. Griego bedeade ɿl ɿla: “Amén.” Amén bedeaba edaude jara ɿla “wārā” idjabā edaude jara ɿla “bia ɿla māwā þaida.”

panla õgo obidaõa. Ababe bärära careba quïrïä panla bësrida pananamärëä.

2

¹ Mañ carea mña crïchasia bärära acñde wãeda. Wayacusa bärä quëä bñdeba sopuabi quïrïä basia. ² Mña bäräda sopuabiblrl ¿caiba mña bësridabi? ¿Bärä sopua beaba mña bësridabidica? ³ Mañ carea bärä acñde wäi cäyäbara cartada diabuesia. Mäwä mñ wäbblrde bäräba mña sopuabidaõa. Bäräba mña bësridabidida panla. Mña cawa bëla bäräba mäwä odi bërä mñ ume äbaa bësrida pananida. ⁴ Wäräda mañ cartara bësia bärä quëäi carea. Bariblrl mäwä bñä basia bärä sopuadämärëä, ätebblr cawaadämärëä mña bärära wäräda quïrïä bñda. Mañ carea mña sopuadeba, jümwäyä crïcha bñdeba, idjaba jïä bñdeba mañ cartara bëla basia.

Abaõba cadjirua odada Pauloba quïrïädoada

⁵ Wäräda abalba cadjirua o bñdeba mña sopuabisia. Bariblrl ababe mñdrl sopuabië basia, ätebblr berara jüma bärä sida sopuabisia. (Berara jüma bäräda jara bëla, idjia odara jümwäyä cadjirua bñada a quïrïä bërä.) ⁶ Berara jümaräba mañ ëberä cadjirua odara quëänapeda ãi bësidaa. Ara mañba bia bëla. ⁷ Mañ bërä idjia odara quïrïädoada panla idjaba sobiabidida panla jümwäyä sopua bëba bië bërämärëä. ⁸ Mañ carea mña bärära bedea djuburiaya wayacusa cawabidämärëä bäräba idjira quïrïä panla. ⁹ Mña naëna mañebemada bësia bäräba wäräda jüma mña jaradada iñä odi cawaya. ¹⁰ Abalba cadjirua

odada bārāba quīrādoasisara māa bida quīrādoaya. Cadjirua māa quīrādoaida bāda wārāda basibārla, mañ cadjiruara Crito quīrāpita jūma quīrādoasia bārā bia duananamārēä. ¹¹ Māwā quīrādoasia diauruba dadjirāra cūrūgarāmārēä. Idjia sāwā obarida dadjirāba bio cawa panla.

Critodeba dadjirāba ne jūma poya panla

¹² Māra Troa purudaa wāsia bedea bia Critodebemada jaradai carea. Mama dadjirā Boroba eda wābadara ewabārla quīrāca osia ēberārāba ūři quīrānamārēä. ¹³ Baribārla mād djaba Titoda unuē bērā sode necai bāe basia. Mañ carea djabarā ume dji jarepeda māra wāyaana asia. Ara mañda Macedonia druadaa Tito jārlēe wāsia.

¹⁴⁻¹⁵ Baribārla Ācōrēa bia bālaada adida panla. Jesucritoba jūma poyapeda daira jūmarā quīrāpita nocodaa edebārla idjaba daideba druaza idjidebemada cawabi bāla. Critodebema jaradia panne Ācōrē quīrāpita daira quera quīrāca tūāpa panla. Idjaba idjidebema cawaira quera quīrāca bāla. Mañ querara dji ēdrādi ēberārāba, dji aduadi ēberārā bida lābadaa. ¹⁶ Dji aduadimaarā mañ querara ēberā beuda mīguiaca bāla, Jesu ījānaē panneba beudi bērā. Baribārla dji ēdrādimaarā mañ querara bio tūāpa bāla, Jesu ījā panneba zocai panani bērā. Caiba ara idji lāblaadeba Ācōrē bedeara poya jaradai? ¹⁷ Daiba parata edadi carea Ācōrē bedeara jaradia nīnaēa zocārāba obada quīrāca. Ātebārla Crito ume panla bērā Ācōrēba daira diabuesia. Mañne idji quīrāpita crīcha biadeba jaradiabadaa.

3

Ācōrēba ēberā ume bedea bʌda djiwidi

¹ ¿Mañ jara panneba wayacusa ara daidebemada bia bedea panca? ¿Dai bia nīnanebema cartada bārāa acabidida panca jaradiadi carea? ¿Daiba bārāa cartada iwidiidida panca jaradiade wāni carea l̄crl̄ba obada quīrāca? ² Bārādr̄l̄ carta dai sode bá bʌ quīrāca panla. Jūmarāba mañ carta acadapeda cawa panla daiba jipa jaradiabadada. ³ Daideba bārāba Crito ījāpedada bērā bārāra carta Critoba bá diada quīrāca panla. Idjia mañ cartara tintaba bʌl̄ basía, ātebʌrl̄ zocai bʌl̄ Ācōrē Jauredeba bʌlsia. Mōgara pewedeade bʌl̄ basía, ātebʌrl̄ dadjirā sode bʌlsia.*

⁴ Ācōrē quīrāpita daiba Critoēba cawa panla mañgʌra wārāda. ⁵ Daiba poya jaradaēa ara daduba Ācōrē trajura poya odida. Ātebʌrl̄ cawa panla Ācōrēneba jūma poya odida. ⁶ Ācōrēba daira bʌlsia idjia ēberārā ume bedea bʌda djiwidida poya jaradiadamārēā. Mañ bedea bʌda djiwidira Ācōrēba Moisea diada ley quīrāca jʌwaba bʌdaēa, ātebʌrl̄ Ācōrē Jaureba cawabidaa. Ācōrēba Moisea diada leyba cawabi bʌla cadjirua o panl carea ēberārāra beudida panla, baribʌrl̄ Ācōrē Jaureba dadjirāa zocai baidia diabaria.

⁷⁻⁸ Ācōrēba Moisea diada leyra mōgara pewedeade bʌda basía.[†] Mañ leyba cawabisia cadjirua o panl carea ēberārāra beudida panla. Ācōrēba mañ ley diaside idji dorrodorroaba

* 3:3 Jeremia 31:31-34. † 3:7-8 Exodus 31:18.

Moise quīrāra dorroorroabisia. Mañ carea israelerāba Moise quīrāra poya acʌdaẽ basía. Mañ dorroorroa bʌra pīca jōbʌrl̥ badamīna wadibida poya acʌdaẽ panasidaa.[‡] Wārāda Ācōrēba idji dorroorroaba unubisia mañ leyra bio bia bʌda. Baribʌrl̥ idjia bedea bʌda djiwidira idji Jaureba cawabi bʌ bērā ¿Moisea diada ley cāyābara biara bʌēca? ⁹ Wārāda mañ leyba ēberārāra beudida panʌda jara bʌmīna bio bia bʌla. Baribʌrl̥ Ācōrēba bedea bʌda djiwidira biara bʌla. Mañba cawabi bʌla sāwā Ācōrēba dadjurāra jipa unubarida. ¹⁰ Ācōrēba Moisea diada leyra bio bia badamīna idira mācuaẽ bʌla idjia bedea bʌda djiwidira biara bʌ bērā. ¹¹ Ācōrēba Moisea diada leyra naēna bio bia badamīna ewariza bai careabemaẽ basía. Baribʌrl̥ idjia bedea bʌda djiwidira jōca bērā biara bʌla.

¹² Mañ bedea bʌda djiwidira wārāda jōcada cawa panʌ bērā daiba mañgra ebuda jaradiabadaa. ¹³ Daiba ni cārē sida mērānacaa Moiseba idji quīrā mērāna quīrāca. Moiseba idji quīrāra bʌrabadjia israelerāba idji quīrā dorroorroa jōbʌrl̥da unurānamārēā. ¹⁴⁻¹⁵ Baribʌrl̥ ādjirāba mañgʌdebemada cawadāaẽ basía. Ādji crīchara wuaba bʌrā eropanʌ quīrāca basia. Idi bida Ācōrēba Moisea diada ley acʌbʌdade judiorāba cawadacaa. Ādji crīchara wadibida wuaba bʌrā eropanʌ quīrāca bʌla. Ababe Critođeba poya cawadia. Idjiabʌrl̥ ādji crīcha wuaba bʌrā eropanʌra ērā bʌya. ¹⁶ Wārāda abalba ījābʌrl̥de idji crīcha wuaba bʌrā eroþʌ quīrāca

[‡] 3:7-8 Exodus 34:27-35.

þlra dadjirā Boroba ērā þuya. ¹⁷ Dadjirā Boro ablrlde Ācōrē Jaureda jara þla. Dadjirā Boro Jauredeba nñbabarira cadjiruadebemada, Ācōrēba Moisea diada leydebema sida ēdr̄sia. ¹⁸ Dadjirāba Critoda ījā panl bērā dadji quīrāra wuaba blrá eropanl quīrāca panlēa. Mañ bērā dadjirāneba dewararāba dadjirā Boro quīrāwārēära unu panla quīrā ac̄badade ac̄ panl quīrāca. Mañne dadjirā Boro Jaureba dadjirāra ewariza biara o wāa dadjirā Boro quīrāca pananamārēä.

4

¹ Ācōrēba quīrā djuburiadeba idji bedeara idu jaradiabi bl bērā daiba poyadaëda cr̄ichaðacaa. ² Ne jūma cadjirua ēberārāba mērā obadada, mīä pera obada sida daiba igarasidaa. Djärāra cūrūgadacaa. Ācōrē bedeara ãi jaradiadacaa, ãteblrl wārā bedeara ebuda jaradiabadaa. Māwā Ācōrē quīrāpita daiba jūmarāa cawabibadaa jipa o panlada. ³ Baribrl bedea bia Critodebema daiba jaradia panlada waðibida ebuda blēblr̄l, aþabe dji aduadimaarā māwā þla. ⁴ Jipa jaraibrl, Ācōrē ïjāé þeamaarā ebuda blēa. Nañ ëjūäne diauruda ãdjjirā boroa. Diauruba ãdjjirāa wārā bedea bia Critodebemada idu cawabië þla dauberrea o bl quīrāca.* Māwā ãdjjirāba Crito bia quirudebemada poya cawadaëa. Critora Ācōrē bērā māwā bia quirua. ⁵ Ara daidebemada jaradia panlēa, ãteblrl jaradia panla Jesucritora jūmarā Boroda. Idjabā daiba jara panla Jesura quīrīä panl bērā daira bārā nezocada. ⁶ Nañ ëjūära jūma pāima

* ^{4:4} Wārā. Griego bedeade bl þla “þnaa.”

baðada Ācōrēba ñnabisia.[†] Ara mał quīrāca idji ñnaada dadjirā sođe ñnabisia. Mañba jara bла idji biya quirudebemada Critodeba dadjirāa cawabisida.

Crito ïjā bлаdeba nībadi

⁷ Critodebema bedea biya quirura daiba eropanla. Māwāmīna nał cacuara лblaě bла idjabə ãrīcha bла zoco quīrāca. Mał bērā jūmarāba cawa panla dai лblađeba mał bedeara jaradia panлeda, аtebərlа Ācōrē лbla waibla bлаđeba jaradia panla. ⁸ Daira ne jūmane bia mīga panłmīna poya ѫdrлđeda crīchadacaa. Sāwā odida cawadaě panłne poya ođađeda crīchadacaa. ⁹ Ёberäräba daira biě o panłmīna Ācōrēba igaraě bла. Adjiräba daira bia mīgabi panłmīna poya beadaěa. ¹⁰ Dai wābłdaza ѫberäräba daira bea quīrīä panla Jesu beapedada quīrāca. Baribłrlа Jesuba daira careba bла bērā adjia daiđeba Jesu zocai bлаda unubadaa. ¹¹ Wäräda dai wadi zocai panłne Jesu carea ѫberäräba daira bea quīrīä panania. Māwā dai cacua beuida bлаđeba jūmarāba Jesu zocai bлаda ununia. ¹² Wäräda ѫberäräba daira bea quīrīä panłmīna daiba jaradia panłra bäräba ïjāsiđaa. Mał bērā ewariza Ācōrē ume zocai panania.

¹³ Ācōrē Bedeade bла bла: “Mла Ācōrēra ïjāna bērā bedeasia.”[‡] Abari quīrāca daiba Ācōrēra wäräda ïjā panla bērā idjidebemada bedea panla. ¹⁴ Ācōrēba dadjirā Boro Jesura ñrēbabisia. Daiba cawa panla ara mał Ācōrēba dai siđa Jesu quīrāca ñrēbabida.

[†] **4:6** Genesi 1:3. [‡] **4:13** Salmo 116:10.

Mañbe daira bärä ume ābaa idji quīrāpita blyya.
15 Daira bia mīga panla bärä bia bēadāmārēä. Mañne Ācōrēba idji biadeba ēberārāda zocārā ēdrə edablrla. Māwā zocārāba idjía bia bλada aelja idjaba idjida bia jaradja.

16 Mañ bērā daiba waa jaradiadaēda crīchađacaa. Daira ewariza cacua λbλaēara wānamīna Ācōrēba careba bλa dai sode λbλara bēadāmārēä. **17** Dai ara nawena bia mīgabadarā dārāéne jöya. Bariblrla daiba bajānebema crīcha panlne jūma mañgla droa panlra mācua zarea bλēa. Wārāda dai bia mīga panl carea bajāne bio bia panania. Mañ bia pananira ewariza baya. **18** Mañ carea dauba unubadara daiba crīcha panlēa, ãteblrla dauba ununacada crīcha panla. Dadji dauba unubadara isabe jōbaria, bariblrla dauba ununacara jōcaa.

5

1 Nañ ējūâne nañ cacuara dārā droaca bērā wua de quīrāca bλa.* Dadjirāba cawa panla nañ

§ 4:16 Ācōrēba careba bλa dai sode λbλara bēadāmārēä. Griego bedeade nāwā bλ bλa: “Ācōrēba dai sora djiwidiara o bλa.” * **5:1** Griego bedeade versículo 1-4 nāwā bλ bλa: “1 Nañ ējūâne dadjirāra wua dede panabadaa. Dadjirāba cawa panla mañ dera ārīblrla, Ācōrēba dadjirāa bajāne deda diaya. Mañ dera ārīcaa. Ēberāba oda deēa. 2 Bariblrla nañ ējūâne panlne dadjirāra λyāba drasoa λyāba panla, bajānebema deda cacuade jā quīrīā panl bērā. 3 Mañ dera cacuade jīsidara ācadaa pananaēa. 4 Dadjirāra nañ wua dede panlne bia mīgabadaa idjaba mīā sopua bedeabadaa. Dadjirāba jā panla ērā quīrīānaēa ãteblrla bajānebema deda cacuade jā quīrīā panla. Māwā dadji beuida bλra zocai bāiba mībueya.”

cacua beudacarea Ŵcōrēba dadjirāa cacua beucada bajāne diaida. Mał cacuara ēberāba odaěa. ² Mał carea nał cacuade panłne dadjirāba cacua bajānebemada bio eda quīrīā panla. ³ Mał cacuara dadjirāba bajāne eroapanania. Bajāne cacua neě beaedaěa. ⁴ Wārāda dadjirā nał cacuade panłne bia mīgabadaa idjaba mīā sopua bedeabadaa. Baribłrą mła jaraě ęla dadjirāra beu quīrīā panla nał cacua erobeada amaaba. Ŵtebłrą bajānebema cacuada eda quīrīā panla. Māwā dadji cacua beuida ęlra jōpeda dadji cacua beucadrą beya. ⁵ Wārāda Ŵcōrēba dadjirāra mał carea osia. Idji Jaurera dadjirāa diasia cawađamārēā jūma idjia diai jaradara wārāda edadida.

⁶ Mał bērā dadjirā crīchara Ŵcōrēmaa wārāda ęlcārīnaa. Dadjirāba cawa panla nał cacuade panłne dadjirā Boro ęlma panłeda. ⁷ Dadji dauba unu panłneba nīnaěa, ţtebłrą Ŵcōrē ījā panłneba nīnaa. ⁸ Mał carea dadjirā crīchara Ŵcōrēmaa wārāda ęlcārīnaa. Dadjirāra biara nał cacuadebemada ēdrą quīrīā panla dadjirā Boro ume ębaa beadi carea. ⁹ Mał carea nał cacuade panłne wa beusidara, dadjirāba jūma o quīrīā panla Ŵcōrēba bia unumārēā. ¹⁰ Wārāda Critoba jūma dadjirāra cawa oya. Idjia dadjiza diaya dadjia nał cacuade o ęada quīrāca. Bia o ęasibłrą, ara mał quīrāca diaya. Biě o ęasibłrą, ara mał quīrāca diaya.

Ŵcōrē ume ibiadidebema

¹¹ Dadjirā Borora waya panł bērā daiba ēberārāa jara panla idjida ījānamārēā. Ŵcōrēba cawa

ɓla daiba crīcha biadeba jaradia nñada. Mla crīcha ɓla bārā bida cawa panla. ¹² Wayacusa daidebemada bārāa bia bedea panlēa, ãtebərla quīrīa panla bārāba daidebemada poya bia crīchadida. Māwā ɬcərlba dai biē jarabədade bārāba daidebemada poya bia jaradia. Mañgərāba ãdji dauba bia unu ɓla biara crīchabadaa. Sođebemada crīchađacaa. ¹³ ɬcərlba jara panla daira quīrāé panla. Daida māwā panlbərla, Ācōrēba jara ɓl odi carea māwā panla. Daida quīrā biabərla, bārā carebadī carea māwā panla. ¹⁴ Critoba daira quīrīa ɓl bērā idjia quīrīa ɓldrə daiba o panla. Daiba cawa panla Ēberā Abla beusida jūmarā carea. Mał bērā Ācōrē quīrāpita jūmarāda beusidaa. ¹⁵ Wārāda Criteria jūmarā carea beupeda ɬrēbasia dadji zocai ɓeaba ara dadjia o quīrīa panl quīrāca waa orānamārēä, ãtebərla idjia quīrīa ɓl quīrāca o pananamārēä.

¹⁶ Mał carea nał ējūñebemarāba djārā acəbada quīrāca idira daiba ni abələda acəđacaa. Naëna daiba Critodebemada māwā crīcha pananamīna idira māwā odacaa. ¹⁷ Wārāda abələda Crito ume ɓlbərla, idjira ēberā djiwidida māwā ɓla. Idji naëna ɓada quīrāca ɓlēa ãtebərla ēberā djiwidia. ¹⁸ Jūma mañgla Ācōrēba osia. Critodeba dadjirāra idji ume bia ɓlsia idjabə daira ɓlsia mañgəđebemada ēberārāa jaradiadamārēä. ¹⁹ Wārāda Critodeba Ācōrēba nał ējūñebemarāra idji ume bia ɓlsia. Dadjia cadjirua opedədara jūma quīrādoasia. Idjabə mał bedea idji ume bia ɓaidebemada daia diasia jaradiadamārēä. ²⁰ Mał bērā daira Critoba diabuedarāa. Daideba Ācōrēba bārāa

bedea djuburia b^{la}a idji ume ibiadamārēā. Daiba Crito trāneba bārāa bedea djuburiab^{la}daa: Ācōrē ume ibiadadua. ²¹ Critoba cadjiruada oca basia. Barib^{la}r^{la} dadjirā carea Ācōrēba idjira dji cadjirua quīrāca unusia. Māwā Critodeba Ācōrēba dadjirāra jipa unu b^{la}a.

6

¹ Daiba Ācōrē ume ābaa idji trajuda o panla. Mañ bērā daiba bārāa bedea djuburiadia Ācōrēba idji biadeba careba b^{la}da igararānamārēā. ² Ācōrē Bedeade nāwā jara b^{la}a:

M^{la}a carebai carea b^{la}da ewaride b^{la}a iwidiñara m^{la}a ūrīsia.

B^{la} ēdr^{la} eda^{la} ewaride m^{la}a b^{la}ra carebasis.*

Wārā arada m^{la}a jaraya: idi Ācōrēba idji biadeba careba b^{la}a. Idi Ācōrēba ēdr^{la} edabaria.

³ Ni cārēneba daidebemada biē unubidaē panla daiba jaradia pan^{la}ngebemada, ni abalba biē bedearānamārēā. ⁴ Āteb^{la}r^{la} ne jūmane unubi panla daira Ācōrē nezocarāda. Bia mīga pan^{la}ne, ne neē pan^{la}ne, minijīchiade pan^{la}ne bida jūma droa pan^{la}neba māwā unubi panla. ⁵ Ēberārāba u eropan^{la}ne, jida eropan^{la}ne, dai ume quīrūb^{la}ca duan^{la}ne bida māwā unubi panla. Jūmawāyā traia pan^{la}ne, cāinaē pan^{la}ne, ne codaeē pan^{la}ne bida māwā unubi panla. ⁶⁻⁷ Dai jipa nīnaneba, wārā crīcha cawaadeba, jūma droa pan^{la}neba, sobiadeba, Ācōrē Jaure dai sode b^{la}deba, wārā quīrīāneba, wārā bedea jaradia pan^{la}neba, idjaba Ācōrē l^{la}badeba bida māwā unubi panla. Dai

* ^{6:2} Isaía 49:8.

jipa pan^λneba cadjiruara poyabadaa idjabā ara mañba daida cadjiruadēbemada jūātr^λbadaa. ⁸ Edaude ḥc^λr^λba daida bia jarabadaa. Edaude biē jarabadaa. Edaude daira biē tr^λ b^λgabibadaa. Edaude bia tr^λ b^λgabibadaa. Daiba wārā bedeada jara pan^λmīna ḥc^λr^λba jara pan^λa daira sewaida pan^λda. ⁹ Daira bio cawa pan^λmīna ādjia ununaca ēberārā quīrāca obadaa. Daira beubododada crīcha pan^λmīna wadi zocai pan^λa. Daira puobadamīna beadacaa. ¹⁰ Daira sopoabadamīna ewariza b^λsrida pan^λa. Daira ne neē pan^λa. Māwāmīna daiba zocārā ēberārā Ācōrēnebemada cawabibadaa ādjjirāra ne bara bēa quīrāca bēadamārēā. Daira ne neē pan^λmīna Ācōrēneba ne jūmada eropan^λa.

¹¹ Djabarā Corintodebema, daiba sodeba bārāra bio quīrīā pan^λ bērā ebuda māwā jara pan^λa. ¹² Wārāda daiba bārāra sodeba quīrīā pan^λa, barib^λra bārāba daira sodeba quīrīāé pan^λa. ¹³ Mañ bērā māa bārāa bedea djuburiaya zezaba idji warrarāa bedea djuburiabari quīrāca: daiba sodeba bārā quīrīā pan^λ quīrāca bārā bida daira sodeba quīrīā pananadua.

Crito ījāé bēa ume bedea b^λrānadua

¹⁴ Crito ījāé bēa ume bedea b^λrānadua. ¿Ēberā jipa b^λda sāwā ēberā cadjirua ume bia bai? ¿Ānaada sāwā pāima ume bia bai? ¹⁵ ¿Critoda sāwā diauru ume bia bai?[†] ¿Crito ījā b^λra sāwā Crito ījāé b^λ ume bia nībai? ¹⁶ ¿J^λwaba oda ācōrēda Ācōrē dede baidā b^λca? Wārāda dadjirāra Ācōrē zocai b^λ

† **6:15** Diauru. Griego bedeade b^λ b^λa “Belial.”

de dromaa. Mañ carea Ăcõrẽba idji bedeade nãwã jarasia:

Mãra ãdjirã ume baya. Ädjirã tãena nãbaya.

Mãra ãdji Ăcõrẽ baya idjabã ãdjirãra mã ëberãrãda bœadìa.[‡]

17 Idjabã dadjirã Boroba nãwã jarasia:

Ädjirãmabemada ãyã wãnadua. Ädjirã ume ãbaa bœarãnadua.

Mãa bia unucara igaradadua. Mañbe mãa bãrãra bia edaya.[§]

18 Mãra bãrã Zeza baya. Bãrãra mã warrarãda bœadìa idjabã mã caurãda bœadìa.

Dadjirã Boro jãma poya bœiba mãwã jara bœla.*

7

1 Djabarã, Ăcõrẽba dadjirãa mañgara jãma oyada ada bœrã nañ cacuaba cadjirua obarira, dadji crïchadëba obari sida jãma igaradida panla. Ăcõrẽ bio waya panneba idji itea bia bœadida panla.

Paulo djabarã Corintodebema carea bœsridada

2 Sodeba daira quïrïanadua. Daiba ni abœlada bië oœaë panla, cadjiruada crïchabidaë panla, cûrûgadaë panla. **3** M a mañgara jara  bœla bãrã bië jarai carea. M a na na jarasia daiba bãrãra sodeba quïrïa panla. Idjabã mãwã quïrïa panania bãrã ume ãbaa panne wa beubœda  bi a. **4** M a bãr a ebuda bedea bœla cawa b a bœr a jipa o ida. B r a carea m ra b srida b a. Dai bia m iga

[‡] **6:16** Levitico 26:12; Ezequiel 37:27. [§] **6:17** Isa a 52:11; Ezequiel 20:41. * **6:18** 2 Samuel 7:14; 1 Cronica 17:13; Isa a 43:6.

panane māra bārā carea sobia babaria idjabā bio bāsrida babaria.

⁵ Macedonia druae jūēsidade daira poya ānāūnaē panasidaa, ātebārl ne jūmane bia mīga panasidaa. Daira ne waya nībabadjidaa idjabā ēberārāra dai ume caicayabadjidaa. ⁶ Baribārl Tito jūēside daira sobiasidaa Ācōrēba sopua bearā sobiabibari bērā. ⁷ Daira ababe idji jūēna carea bāsridadaē basia, ātebārl bārā carea bāsridasidaa. Idjia jarasia bārā ume baside bārāba idjira sobiabisidada. Mañ awara nēbārlasia bārāba daira unu quīrīā panāda, cadjirua opedada carea sopuaba jīā panāda, idjabā quīrīāneba māra crīcha panāda. Mañ carea māra biara bāsridasia.

⁸ Mā carta naēna bādaba bārāra sopuabitamīna māra sopuaē bāla. Naārā sopua basia. Cawasia bārāra dārā sopuaē pananamīna mañ cartadeba bārāra sopuabisida. ⁹ Baribārl idira māra bāsrida bāla. Bāsrida bālēa bārāra sopuabiā bērā, ātebārl bāsrida bāla bārāba cadjirua o pananara sopuadeba igaradapeda wayacusa Ācōrēmaa zesiā bērā. Wārāda Ācōrēba quīrīā bāl quīrāca bārāra sopuasidaa. Māwā daiba quēāpedada carea bārāra biē bēadāē basia. ¹⁰ Abālba cadjirua oda carea Ācōrēba quīrīā bāl quīrāca sopuaibārl, idjia cadjirua odara igarapeda Ācōrēmaa zeya. Mañbe Ācōrēba idjira ēdrā edaya. Ācōrē ume bia bēda bērā mañ sopuadebemada biē crīchacaa. Baribārl abālba nañ ējūānebemarā sopuabada quīrāca sopuaibārl, cadjiruara igaraē bērā beuya.

¹¹ Ācōrēba quīrīā bāl quīrāca bārāra sopuasida bērā mañ sopuaba bārāa jipa crīchabisia idjabā

jipaara obisia. Mał bērā bārāba jipa o panʌda jūmarāa cawabi quīrīā panʌa. Djababa cadjirua oda carea bārāra quīrūsiðaa idjabə Ācōrēba cawa oidebemada wayasidaa. Mał carea ara małda dji cadjirua oda ēberāda quēānapeda ãi bʌsidaa. Ne jūmaneba bārāba unubisidaa mał cadjirua oda carea bedeade panʌeda. Mał awara mʌraunu quīrīā panʌa. ¹² Mła mał cartara ababe dji cadjirua oda ēberāa quēāi carea bʌē basía. Idjabə dji biē beda ēberā carebai carea bʌē basía. Ātebʌrʌ bʌsia bārāba ījā o panʌneba Ācōrē quīrāpita cawadamārēā wārāda daiare panʌda. ¹³ Jūma małgʌba daira sobiabisia.

Mał awara bārāba Titora bʌsridabisidaa. Idjira bārāmałba bʌsrida zeda bērā daira biara bʌsridasidaa. ¹⁴ Tito bārāmaa wāi naēna mła bārānebemada idjía bia jarasia. Mła jarada quīrāca Titoba unune wāna bērā mʌra bārā carea quīrā peraē bʌla. Jūma daiba bārāa jaradiapedadara wārā basía. Ara mał quīrāca jūma daiba Titoa bārānebema bia jarapedadara wārā basía. ¹⁵ Titoba quīrāneba babaria bārāba idji bedeara ījā osidada idjabə waya panʌneba idjira bia edasiðada. Mał bērā bārāra biara quīrīā bʌla. ¹⁶ Idira mł sida bʌsrida bʌla. Mła cawa bʌla bārāba wārāda jipa o pananida.

8

Djabarāba sobiadeba parata diapedada

¹ Mał awara djabarā, daiba cawabi quīrīā panʌa Ācōrēba idji biadeba djabarā Macedonia druadebemada careba bʌda. ² Ādjirāra bio bia

mīga panlmīna b̄asrida panla. Ne neē panlmīna b̄asridaba Ācōrēa paratada waibla diasidaa. ³ M̄la jaraya: ādjia poya diabla quīrāca sobiadeba diasidaa. Idjabā ādjia poya diadida panana audu diasidaa. ⁴ Ādjirāba daia bio bedea djuburiasidaa ādjia bida djabarā Jerusaleñnebemada carebadī carea. ⁵ Mañne ādjia ababe daiba crīcha panana quīrāca odaē basia. Āteb̄lrl naārā ara ādjida diasidaa dadjirā Boro Jesucritoba quīrīā b̄l quīrāca odi carea. Mañare daiba jarapedadara osidaa. Māwā Ācōrēba quīrīā b̄l quīrāca aride osidaa.

⁶ Djaba Titoba naārā b̄rāa crīchada diasia b̄rā bida paratada djabarā Jerusaleñnebema itea j̄rl pedamārēā. Mañ carea daiba Titoa bedea djuburiasidaa b̄rāa jarađe wāmārēā jūma b̄rāba sobiadeba diadiada apedadara wārāda j̄rl pedamārēā. ⁷ B̄rāba ne jūmane bio bia o panla; Jesura bio ījā panla, bio bedea cawa panla, Ācōrēneba bio ne cawa panla, Ācōrēba quīrīā b̄l quīrāca bio o quīrīā panla, idjabā daira bio quīrīā panla. Mañ b̄rāb̄a sobiadeba parata j̄rl pe panla waibla diađadua.

⁸ M̄la mañḡra ògo obiē b̄la, āteb̄lrl m̄la quīrīā b̄la b̄rāba ac̄lbiđida djabarā wārāda quīrīā panla. Mañ carea m̄la b̄rāa cawabi b̄la sāwā dewararāba paratara djabarā Jerusaleñnebema itea j̄rl pe panla. B̄rā bida ara mañ quīrāca odib̄lrl, ac̄lbiđia wārāda djabarāra quīrīā panla. ⁹ B̄rāba bio cawa panla dadjirā Boro Jesucritoba idji biadeba b̄rā carea odada. Idjira bajāne ne jūma bara b̄lmīna, b̄rā carea nał djarade ne neē b̄l quīrāca basia b̄rāba ne jūma Ācōrēba dia

þldebemada eroþeadamärëä.

10 Bäräba parata jørl pe pannebemada mlä jaraya. Mämaarä bäräba nãwã odiblrl bia panania: za wäsi poade bäräblrl naärä jøwa osidaa parata jørl pedi carea idjaba maðgra o quïrïäsidaa. **11** Bäräba naärä parata jørl pe panasidae sobiadeba mäwã o panasidaa. Ara mañ quïräca bäräba sobiadeba diadiada apedadara jüma daucha diadadua. Bädjiza poya diabldra quïräca diadadua. **12** Wäräda aþalba poya diablrl quïräca sobiadeba diaiblrl, mañ diaðara Äcõrëba bia unuya. Dadjia neë þlbllrl, Äcõrëba diabicaa.

13 Mäa mäwã jaraë þla dewararä careba panneba bärära bia mïgadamärëä. Ätebllrl mäa quïrïä þla aþarica dji carebadida.* **14** Mäa jara þla idira bäräba aduba eropanl bërä djabarära carebadida panla. Ara mañ quïräca bärä ne neë panne ädjräba aduba eropanlba bärära carebadida panla. Mäwã jümaräda aþarica dji careba þeadia. **15** Äcõrë Bedeaðe nãwã jara þla: "Dji waitabeara jørl pedaba aduba eroþaë basia idjaba dji maðrara jørl pedaba cþrebaeë basia."†

Pauloba Tito Corintodaa diabueda

16 Mäa Äcõrëa bia þlada abaria. Idjia djaba Tito sode þlsia bärära quïrïä þamärëä mäa bärä quïrïä þl quïräca. **17** Daiba idjia jarasidaa bärä acldë wämärëä. Mañne idjia bia þlada asia. Idjira wäräda bärä acldë wä quïrïä þla. **18** Idji ume daiba djabada aþa diabuebldaa. Mañ

* **8:13** Ätebllrl mäa quïrïä þla aþarica dji carebadida. Griego bedeade ñclrl cartade mañra neëa. † **8:15** Exodus 16:18.

djababa bedea bia Critodebemada careba jaradia n̄babari bērā djabarā puruzabemaba idjira bia jarabadaa. ¹⁹ Mañ awara djabarā puruzabemaba idjira edasidaa dai ume parata djabarā itea j̄rla pepedada Jerusaleñnaa diade wāmārēä. Mañgla daiba o panla djabarāba dadjurā Boroa bia bedeadamārēä idjaba daiba wārāda careba quīrīä panla ac̄biđi carea.^{‡ 20} Daiba quīrācuita o panla mañ parata waibla j̄rla pepedada edebādade ni abalba biě jararānamārēä. ²¹ Wārāda daiba Ācōrē quīrāpita, ēberārā quīrāpita biđa jipa o quīrīä panla.

²² Umébema djabarā bārāmaa wābādade dewara djabada āđji ume diabuedia. Mañ djababa barima zocārā daia unubisia djabarāra bio careba quīrīä bāla. Idira bārāra biara careba quīrīä bāla bārāba jipa odida cawa bāla bērā. ²³ Bariduuba Titodebemada iwidisiđara jarađadua idjira māl ume n̄babarida idjaba māl ume bārā tāēna Ācōrē trajura o bāla. Bariduuba dewara djabarānebemada iwidisiđara jarađadua āđjira djabarāba diabuepedadarāda idjaba āđji carea ēberārāba Critodebemada bia bedea panla. ²⁴ Mañ djabarāa unubidadua bārāba āđjira wārāda quīrīä panla. Māwā āđjia cawađia daiba bārānebema bia jarapedadara wārā basida. Mañne djabarā beaza biđa ara mañ quīrāca cawadiā.

9

Djabarā Jerusaleñnebema itea parata j̄rla

^{‡ 8:19} Daiba wārāda careba quīrīä panla. Griego bedeade āc̄rla cartade nāwā bāla: “Bārāba wārāda careba quīrīä panla.”

pepedada

¹ Bārāba djabarā Jerusaleñnebema itea parata j̄l̄ḡl̄ pe panλnebemada m̄la nañ cartade waa b̄liē b̄la. ² M̄la cawa b̄la bārāba careba quīrīā panλda. Mañ carea nama Macedonia druadē m̄la djabarāa bārānebemada bia bedeabaria. M̄la ādjirāa jarabaria poa aba b̄babλr̄l̄da bārā Acaya druadē panλba carebadī carea panλda. Māwā ūr̄ipeđada bērā zocārā djabarā Macedonianebemaba abari quīrāca careba quīrīā panλa. ³ Mañ carea m̄la nañ djabarāda bārāmaa diabuebλr̄l̄a bārāba diaadiada apedadara wārāda jūma j̄l̄ḡl̄ pedamārēā. Māwā m̄la bārānebemada bia jaradara sewa baěa, ātebλr̄l̄ bārāba wārāda diaidi carea panania. ⁴ Māwā odaěbλr̄l̄, īcλr̄l̄ Macedonianebemada djabarā m̄l̄ ume bārāmaa wābλdade āibērā ununisicada bārāba paratara j̄l̄ḡl̄ pedaě panλda. Māwāra daira quīrā peradia, crīcha panana bērā bārāba wārāda j̄l̄ḡl̄ pedida. Idjabā bārā siđa biara quīrā peradia. ⁵ Mañ carea m̄la nañ djabarāa bedea djuburiasia m̄l̄ na bārāa jarađe wānamārēā bārāba sobiadeba diaadiada apedadara jūma j̄l̄ḡl̄ pedamārēā. Māwā m̄l̄ jūěbλr̄l̄de bārāba sobiadeba diaadiada apedadara jūma eropanania. Mañba cawabidā daiba ògo diabidaě panλda ātebλr̄l̄ bārāba sobiadeba diasidada.

⁶ Nañda quīrānebadadua: “Maārī ubλr̄l̄ba maārī ewaya. Waib̄la ubλr̄l̄ba waib̄la ewaya.” ⁷ Ěberāza diaida b̄la idji sode crīcha b̄l̄ quīrāca. Dia amaaneba diaiē b̄la, idjabā ògo diabi panλ carea diaiē b̄la. B̄lsrida dia b̄lra Ācōrēba quīrīā b̄la. ⁸ Wārāda Ācōrēba ne jūmada bārāa aduba poya diaya. Māwā ewariza ne jūmane bārāba erođeadida

panʌda wäräda eroapanania małneba ne jüma biada odi carea. ⁹ Ācõrẽ Bedeade nãwã bλ bλa: Idjia jedecaside ne neẽ quedeara waibla diasia.

Ewariza idjia jipa obaria.*

¹⁰ Ācõrẽba netada diabaria udamärẽä. Codi careabema sida diabaria. Neta udamärẽä aduba diabla quírãca idjia ne jümada aduba bäräa diaya djärära bio carebadamärẽä. Małne jipa o panʌneba ne biada zocärä ununia ne uda bio zau bλ quírãca. ¹¹ Wäräda Ācõrẽba bäräa ne jümada aduba diaya djärära sobiadeba poya carebadamärẽä. Małbe bäräba dai ume parata diabuebʌda carea djabaräba Ācõrẽa bia bλada adia. ¹² Bäräba parata diabʌdaba ababe carebaea djabarä ne neẽ panʌba erobeatamärẽä, ãteblal małgʌ carea djabaräba Ācõrẽa bio bia bλada a panania. ¹³ Bäräba careba panʌneba unubi panla bedea bia Critodebemada wäräda įjä panʌda. Mał bērã ãdjiräba Ācõrẽa bia bedeadia. Mał awara Ācõrẽa bia bedeadia bäräba sobiadeba ãdjirã itea diapedadá carea idjaba dewararã sida sobiadeba carebabada bērã. ¹⁴ Ācõrẽba idji biadeba bärära bio carebasia ãdjirã carebadamärẽä. Mał bērã ãdjiräba bärä bio quírãpanʌneba Ācõrẽa bärä carea iwidi panania. ¹⁵ Wäräda Ācõrẽba diada carea dadjiräba Ācõrẽa bia bλada adida panla. Mał diaadara jācua bio biya quiru bērã dadjiräba poya cawa jaradaea sãwã bʌda.

10

* **9:9** Salmo 112:9.

Pauloba ara idjidebema djabarāa cawabida

¹ Māra Pauloa. Crito quīrīāneba, idji biadeba bida māa bārāa bedea djuburiaya jipa odamārēā. Aclgrla jara panla bārā ume bāde bārā quēāi carea māa waya babarida, bariblrl bārā ume bālēne cartadeba quēāi carea wayacada. ² Māwā jara panlmīna bārāma jūēbllrlē dai biē jara panlra māa wārāda quēāya. Ādjia jara panla daira naă djaraba quīrīā bāl quīrāca nīnada. Maă bērā bārā siđa quēā amaaba māa bedea djuburiaya jipa odamārēā. ³ Daira naă djarađe panla bariblrl cadjirua poyadi carea naă djarađeba djo panlēa. ⁴ Daiba djōni carea eropanlra naă ējūānebemaěa, ātebllrl Ācōrē lālādeba jūma idjidebema idu cawabidacara daiba poyabadaa. ⁵ Jūma crīcha āi bearā, jūma Ācōrēnebema idu cawabidaca crīcha droma bearā siđa daiba sewada cawabibadaa. Preso jidablrla quīrāca daiba māwā crīcha bearā jipa crīchabibadaa Crito ījānamārēā. ⁶ Daiba djabarā clwlrl zarea bearā quēāni carea panla. Bariblrl naărā jāă panla bārāba ne jūmane ījā odamārēā.

⁷ Bārāba lārbemada acă panla. Bariduada wārāda Critodeda crīcha bālrlrl, cawa baida bāla dai siđa Critoderēda. ⁸ Ācōrēba daia obi bāldebemada māa āibērā jūmawāyā bedea bālmīna maăgla carea quīrā pera bālēa. Dadjirā Boroba daia māwā obi bāla bārāba biara ījānamārēā. Idjia daira bālē basia bārā biē bēadamārēā. ⁹ Māa quīrīāea bārāba crīchađida māa cartadeba bārāra dauperabi quīrīā bālrla. ¹⁰ Aclgrla jara panla cartadeba māa bio quēābarida idjaba jūmawāyā obibarida.

Barib^lra bārā ume b^lde māra, mā bedea sida mācuaē b^lada abadaa. ¹¹ Māwā jara pan^lba cawaadida pan^la daiba t^lm^lba cartadeba jara pan^l quīrāca bārā ume pan^lne odida.

¹² L^lc^lrlba ara ādjidebemada bia bedeabadaa. Ādjirāra crīcha neē beaa. Ara ādjida ac^lbadaa cārēda biara b^l cawaya. Barib^lra daiba jara quīrīnaēa ādji quīrāca pan^lda wa ādji cāyābara biara pan^lda. ¹³ Ara daidebemada jūmawāyā bedeadaēa, āteb^lra Ācōrēba daia obi b^ldebemada bia bedeadia. Idjia obi b^lra jūma o pan^l bērā daiba bārā bida jaradiabadaa. ¹⁴ Daib^lra bārā naārā bedea bia Critodebemada jaradiadē wāsidaa. Māwānaēbara idira bārāa jaradiab^ldade Ācōrēba diabuedāema jaradia panacasidaa. ¹⁵ Djārāba opedada carea ara daidebemada bia bedeadaca daib^lra opedada quīrāca. Āteb^lra daiba quīrīa pan^la bārāba Critora biara ījānida. Māwā daiba bārā druadē poya biara jaradiadē ara Ācōrēba obi b^l quīrāca. ¹⁶ Mañbe bedea bia Critodebemara dewara druadē bida jaradiadē. Barib^lra dīrāba jaradiapedadamaa wānaēa dewaraba odara daib^lra osidaada ada amaaba. ¹⁷ Ācōrē Bedeade b^l b^la: “Aba^lda bia bedeaib^lra, dadji Borodebemada bia bedeaida b^lla.”* ¹⁸ Aba^lba ara idjida bia jaraib^lra, mañba jara b^lēa Ācōrēba mañ ēberāra bia unu b^lda. Āteb^lra Ācōrēba bia jara b^l ēberādr^l bia unu b^lla.

11

Jesucritoba diabuedarā quīrāca bea

* ^{10:17} Jeremia 9:24.

1 Mλra crīcha neě bλ quīrāca bedea bλmīna quīrīā bλa bārāba droadida. Mλ djuburia mλa jara bλra ūrīnadua. **2** Ācōrēba wagabi bλ quīrāca mλa bārāra bio waga quīrīā bλa. Ēberāba idji cau quima diabλrλ quīrāca mλa bārāra Crito dia quīrīā bλa ababe idjiderāda beadamārēā. Mλa quīrīā bλa bārāra idji itea bio bia beadida awērā umaquīrā adua quiru quīrāca. **3** Baribλrλ mλa waya bλa ūcλrlba bārāra cūrūgadida damaba crīcha cawaadeba Eva cūrūgada quīrāca.* Māwāra bārāba Crito wārāda sodeba ījā panλra igaradia. **4** Āiba zedaba Jesudebemada daiba jaradiapedada awara jaradiabλrλde bārāba iduaribibadaa. Idjabə Ācōrē Jaure bārāba edapedadadebemada awara jaradiabλrλde bārāba iduaribibadaa. Idjabə bedea bia bārāba ījāpedada awara jaradiabλrλde bārāba iduaribibadaa. **5** Māwā jaradia beara ḷbārāmaarā Jesucritoba diabueda dji dromarāca? Mλmaarā ādjirā cāyābara mλra ni maārī bida edaara bλēa. **6** Mλra bedea biya quirudeba bedeacamīna wārā bedeara bio cawa bλa. Mał wārā bedeara daiba ne jūmaneba bārāa ebuda cawabisidaa.

7 Mλa bedea bia Ācōrēnebemada bārāa bari jaradiada bērā mλra bārā quīrāpita edaara besia Ācōrē ume bia beadamārēā. ḷMāwāra cadjurua osica? **8** Dewara djabarāba paratada mλa diasidaa bārāa poya bio jaradia bāmārēā. **9** Mλ bārāma baside ne jūma erobadaēmīna bārāa ne iwidiē basía. Ātebλrλ mλa neě bādara djabarā Macedonianebema zepedadaba jūma diasidaa. Mλa ni

* **11:3** Genesi 3:1-13.

maārī bida bārāa iwidiē basía idjabāa iwidiē baya.
10 Wārā bedea Critodebemada mā sođe bāl bērā wārāneba jaraya: bārāa druua Acayađe māa ni aļala paratada iwidiēa. Māwāa bārāneba parata edaě bālađa ablralde ni aļala poya jaradaěa maļra jaracara bāda. **11** ¿Māra cārē cārēa māwāa bedea bā? ¿Bārāda quīrīāé bāl bērā māwāa bedea bāca? Ācōrēba cawa bāla māa bārāra quīrīā bāda.

12 Ara māđjia obari quīrāca o baya. Māwāa dai quīrāca o panlaana abadaba ni maārī bida poya jaradaěa dai quīrāca o panla. **13** Āđjira Critoba diabuedarāěa, ātebārla djārā cūrūgabadarāa. Sewadeba āđjia crīchabibadaa āđjira Critoba diabuedarāda. **14** Baribārla bārāba crīchadiē panla āđjira māwā zedaěda. Diauru sida bajānebema nezoca ļnaanebema quīrāca zebaria. **15** Mał bērā idji nezocarā bida jipa o panla quīrāca zedibārla bārāba crīchadiē panla sāwā jāwā zebāldada. Baribārla āđjirā beubāda ewaride āđjia cadjirua opēdađa quīrāca edadīa.

Paulo bia mīga bāl carea bāsridada

16 Māa wayacusa jaraya: ni aļala crīchaiē bāla māra crīcha neě bāda. Baribārla māwā crīchadibārla, māra crīcha neě bāl quīrāca idu bedeabidadua māa bida ara māđjidebemada maārī bia bedeai carea. **17** Ara māđjidebemada bia bedea bālde dadjirā Boroba māwā bedeabiē bāla, ātebārla māra crīcha neě bāl quīrāca bedea bāla. **18** Zocārāba ara āđjidebemada bia bedeabadaa nał ējūānebemarāba obada quīrāca. Mał bērā māa bida ara māđjidebemada bia bedeaya. **19** Bārāmaarā bārāra crīcha bara bēaa. Baribārla

crīcha neě b̄eaba jaradia panlra bārāba bia ūrībadaa. ²⁰ Ara ādji bedeada ōgo ījā obibādaē, bārā orrodeba ne cobādaē, bārā cūrūgabādaē, bārā igarabādaē, bārā uridarraē ubādaē bida bārāba iduaribibadaa. ²¹ Māla jaraya: jāñ ēberārāba jācua bia o panl bērā ādjidrl dji dromaca b̄eaa. Māwāra māra pera b̄la daira ḥb̄laē quedea bērā. Mañ carea ādjia obada quīrāca poya odaēca b̄la.

Abałba ara idjidebemada poya bia bedeaibārl, māla bida ara mādjidebemada poya bia bedeaya. Baribārl māwā bedeaira crīcha neě b̄l quīrāca bedeaida b̄la. ²² Ādjira hebreorāana a panla. ¿Mā siđa abariēca? Ādjira israelerāana a panla. ¿Mā siđa abariēca? Ādjira Abrahāl warrarāana a panla. ¿Mā siđa abariēca? ²³ Ādjira Crito nezo-caada a panla. Baribārl ādjirā cāyābara māla biara Critoba quīrīā b̄lida obaria. Māwā bedea b̄lde crīcha neě b̄l quīrāca bedea b̄la. Wārāda ādjirā cāyābara māla Ācōrē trajura auduara obaria. Ādjirā cāyābara ēberārāba māra ḥarima zocārā usidaa. Ādjirā cāyābara māra ḥarima zocārā preso b̄lsidaa. ̄Barima zocārā māra beuidia basia. ²⁴ ̄Barima juesuma judiorāba māra jidasidaa. Jidabādaza soaba ̄barima 39 usidaa. ²⁵ ̄Barima ūbea māra jidadapeda bacuruba usidaa. ̄Barima aña māra mōgaraba tabari jidasidaa beadi carea. ̄Barima ūbea māra pusade barrusia. Mañne ̄barima aba ãsa, diaması bida māra pusade ūmasia.

²⁶ Māra pi baca basía, ātebārl baridua p̄rrla nībabadjia. Do minijīchiadē nībabadjia idjaba ne dr̄labada barama minijīchiadē nībabadjia. Ara mā ēberārā judiorā tāēna, judiorāé tāēna bida māra

minijīchiade basia. Purude, puru jīga bida māra minijīchiade basia. Pusađe bida minijīchiade basia. Wārāē djabarāma bida māra minijīchiade basia. ²⁷ Traja ɓlde māra bia mīgabadjia. Ɓarima zocārā cāiē babadjia, jarra babadjia, opichia babadjia, ne coē babadjia. Cūrāsaba māra jīsua babadjia, idjaba jīi carea neē babadjia.

²⁸ Mañ awara ewariza jūma djabarā druazabema carea māa bio crīcha babaria. ²⁹ Aþa cacua biē ɓlbʌrl, mā sida cacua biē ɓlca babaria. Aþalba dewara djabada cadjiruade baebibʌrl, māra mañ ēberā ume quīrūbaria. ³⁰ Ara mādjidebemada bia bedeaibʌrl, mā ɬblaë ɓldebemada bia bedeaya. ³¹ Dadjirā Boro Jesucrito Zeza Ācōrēa ewariza bia bedeadida panla. Idjia cawa ɓla māra sewa oē ɓlda. ³² Damasco purude baside dji nocoba idji zarrarāa māra jʌrlbísia preso ɓli carea. Dji nocora dji druadébema boro Aretaba ɓlde basia. ³³ Purura mōgaraba audu jürā ca basia. Mañne dajadaa acʌbadada ɏtʌ basia. Djabarāba māra ē waibʌlade ɓlapeda mañgʌdeba udāa ɻrabari ɓlsidaa puru dajada. Māwā māra dji noco jʌwađebemada ēdrʌsia.[†]

12

Pauloba bajāne ununa

¹ Waya ara mādjidebemada bia bedeaya, mañba djärāra carebacamīna. Dadjirā Boroba māa cāimocara quīrāca unubidada idjaba cawabiđa sida māa jaraya. ² Māa ēberāda unubarria Crito ījā

[†] **11:33** Hecho 9:23-25.

þlada.* Catorce poa babþrla Æcõrëba maõ djabara bajñanaa idji þlmaa ede þadada.† Mõa adua þla Æcõrëba idji cacuada ede þasida wa ababe idji jaureda ede þasida. Æcõrëþrl cawa þla. 3-4 Baribþrl mõa cawa þla Æcõrëba maõ djabara idji bajã biya quirumaa ede þasida. Mama maõ djababa ūrñsia bedea biya quiru dadjia poya cawa jaradaëda idjabø naõ ðjüâne jaracara panla. Wäräda mõa adua þla Æcõrëba idji cacuada ede þasida wa ababe idji jaureda ede þasida. Æcõrëþrl cawa þla. 5 Maõ djabadebemada mña bia bedeaya, baribþrl ara mõdjidebemada bia bedeaëa. Ababe mõ lþlaë þldebemada bia bedeaya. 6 Wäräda ara mõdjidebemada bia bedea quïrñä þlbara mõra crîcha neõ þl quïrâca bedeaë bacasia, wärä bedeada bedea þl bërã. Baribþrl mõra mäwã bedeaëa ni abalba crîcharänamäreä mõra biara þlada. Äteþrl mõa quïrñä þla bäräba mõnebemada aride crîchadida mõa o þlada unu panla bërã idjabø mõa jaradia þlada ûrñ panla bërã.

7 Æcõrëba mõa bajñane unubidara bio biya querasia. Mäwämïna ara mõdjidebemada jûmawäyä bia crîcharämäreä Æcõrëba mõa puada idu unubi þla. Maõ puara lrlba su nûmõ quïrâca þla. Diauru nezocaba mäwã o þla. 8 Mõa þarima ûbea dadjirã Boro Jesucritoa bedea djuburiasia maõ puara jõbimäreä. 9 Baribþrl idjia jarasia: "Mõ biaðeba þlra carebaya jûma droa þamäreä. Bl lþlaë

* **12:2** Pauloba ara idjida mäwã jara þla. Baribþrl mõrämëreä jara þla ðberäräba crîcharänamäreä idjira dji dromada jara þlada.

† **12:2** Bajñanaa idji þlmaa. Griego bedeade þl þla: "Übeabema bajñanaa." Übeabema bajða jarabldadæ judioräba jara panla "Æcõrë þlmaa."

þlde mλ lþlara bþdeba biara unubi þla." Mλ lþlaë þlde Crito lþlara eroþabari bërã mλ lþlaë þldebemada þlsridaba bia bedeaya. ¹⁰ Crito carea bia mïga þlde, lþlaë þlde, ne neë þlde, ëberäräba bië jara panne idjabä bië odi carea ëpë panne mλra þlsrida þla. Wäräda mλ lþlaë þlde Critodeba lþla þla.

Corintodebema djabarä Pauloba crïcha bada

¹¹ Mλra crïcha neë þl quïräca ara mλdjidebemada bia bedea þla, bariblrl bäräbärl mλra mäwä bedeabisidaa. Bäräba mñebemada bia bedeadida panmïna bia bedeadaë panla. Crïcha panla bäräba ëpë panl ëberärära Jesucritoba diabuedarä dji dromaräda. Mλra dji dromaemïna ädjirä cäyäbara edaara þlëa. ¹² Mλ bärä täëna baside jüma droa basia. Idjabä ne ununaca waiþla beada obadjia Jesucritoba diabuedaräba obada quïräca. Mäwä cawabisia mλra wäräda Jesucritoba diabuedada. ¹³ ¿Mäa cäreneba bärära dewara purudebema djabarä cäyäbara biëara osi? Ababe bäräba mλra carebadamärëä iwidiðaë bërã bië osisicadame. Mäëteara jmañ bië odara mλ quïrä djuburia quïrädoadadua!

¹⁴ Mλra bärämaa wäi carea þla. Nañba þarima übea wäya. Bariblrl mäa iwidieä bäräba carebadamärëä. Bäräba eroþbeara jrla þlëa, äteþlrl quïrää þla bäräba mλra ëpënida. Warra zaqueräba ne jrladacaa ädji djibariräa ne diadi carea, äteþlrl djibariräba ne jrlabadaa ädji warraräa diadi carea. ¹⁵ Ara mλdjida, jüma mäa eroþla sida þlsrida diaya bärä carebai carea. Mäa bärära bio quïrää þl

bērā ¿bārāba māra quīrīāé panebādaca? Māmaarā māwāéa.

16 Bārāba cawa panla māla bārā paratara ni maārī bida edaē basida. Māwāmīna lācārā bārānebemaba jara panla māl crīcha cawaadeba bārāra cūrūgasida parata edai carea. **17** Māa djabarā diabueside ¿ādjidēba bārāra cūrūgasica parata edai carea? **18** Māa Titoa bedea djuburiasia bārā acāde wāmārēā. Dewara djaba sida idji ume diabuesia. Ādzi wāsidaē ¿Titoba bārāra cūrūgasica parata edai carea? ¿Daiba abāri crīchada eropananaē basica? ¿Abāri quīrāca nībabādaē basica?

19 ¿Bārāmaarā daiba māwā jara panla daidebemada biē crīcharānamārēā? Māwāéa. Djabarā, daira Critode bērā Ācōrē quīrāpita jūma maāgāra jara panla bārāba biara ījānamārēā. **20** Māa waya bāla bārāma jūēblrāde bārāba jipa o panla unune wāeda māaunu quīrīā bāla quīrāca. Mañne bārāba quīrīānaēmīna māa quēāya. Wārāda māa waya bāla unune wāida bārāra caicaya duanla, djārāba ne eroēa carea biē duanla, quīrū duanla, ara bādji bia panani carea jalā duanla, nēbāra o duanla, djārā biē jara duanla, dji dromaca crīcha duanla, idjabā quīrāipa odaē duanla. **21** Māa waya bāla bārāma jūēblrāde Ācōrēba māra bārā carea wayacusa quīrā perabida. Mañne zocārā bārāba naēna cadjurua o pananada wadibida o panla bērā māra jīāya. Bārāba cadjurua obadara, audua nībabadara, naāl cacuaba cadjurua o quīrīā bāla obada sida wadibida igaradaē panla bērā jīāya.

13

Pauloba nañ cartade jīrūare bñada

¹ Ācōrē Bedeaba nāwā jara bñla: “Abaalba biē oda cawa obñdade ëberāda umé wa ûbea arima pananida panla. Mañne idjia biē odañebemada abarida jaradibñrla, cawadia wäräda biē osida.”* Nañba ñarima ûbea mñra bärämaa wäbñrla bërã cawa oya Ācōrē Bedeaba jara bñ quírãca. ² Ñarima umé bärämaa wäsiđe mña cadjirua o ñearãa jara-sia waa oränamärëä. Mäwå odañbñrla, wayacusa zebñrlade mña ädjirära quírã djuburiaëana asia. Idjiba ara nawena mñra bärã ume bñlémïna abarida jaraya: cadjirua o ñearäba igaradañbñrla, mñ wayacusa wäbñrlade ädjirära quírã djuburiaëa. ³ Mäwå mña unubiya Critora wäräda mñneba bedea bñda. Bäräba mañda cawa quírã panla. Critoba ara idjida ñbñlaë bñda bäräa unubicaa, ñtebñrla ñbñla bñda unubi bñla. ⁴ Idjira ñbñlaë bñ quírãca crude cachipedadämïna Ācōrē ñbñladeba zocai bñla. Dai sida ñbñlaë panla idji ñbñlaë bñda quírãca, baribñrla idji ume daira Ācōrë ñbñladeba panania bärã care-badi carea.

⁵ Ara bñdjiza bio crñchadadua wäräda Jesura ïjä panla cawaya. Ara bñdjiza bio acñdadua ji-pa nñna cawaya. ¿Bäräba adua panla Jesucritora bärä sode bñda? Bärä sode bñlëbñrla idjideräéa. ⁶ Baribñrla bärä sode bñda cawasidara mña crñcha bñla bäräba cawañida daira wäräda Jesucritoba diabuedaräda. ⁷ Daiba Ācōrëa iwidi panla bäräba cadjirua oränamärëä. Baribñrla mäwå iwidi panlaëa acñbidi carea daira Jesucritoba diabuedaräda.

* **13:1** Deuteronomio 19:15.

Ãtebərlə iwidi panla bäräba jüma biada odamärëä, daira Jesucritoba diabuedaräda crïchadäe panla sida. ⁸ Daiba wärä bedeara poya quïrä awara odaäa, ãtebərlə wärä bedeara jüma ïjä odida panla. ⁹ Bäräba bio ïjä pananibərlə daira ʌblaë panlmäna bəsrida panla. Mañ awara daiba Äcörëa iwidi panla bäräba jipaara o pananamärëä. ¹⁰ Mañ carea bärämaa wäi naëna mlä nañ cartara bá dia-buebərlə. Bäräba ïjäsidara bäräma jüebərləde mlä quëäéa. Wäräda dadjirä Boro Jesuba mlära bəlë basia bärära bië ɬeadamärëä, ãtebərlə mlära ɬaysia bäräba biara ïjänamärëä.

¹¹ Djabarä, jírūare mlä nãwã ɬuya: bəsrida ɬeadadua, wayacusa jipa o pananadua, mlä jara bəlra ïjä o pananadua, abari crïchada eroɬeadadua, idjabä ãbaa necai ɬeadadua. Mäwära Äcörëra bärä ume ɬaya. Idjidéba quïrïäda, necai ɬai sida ze ɬia. ¹² Wärä quïrïäneba dji bia edadadua.[†] ¹³ Jüma namabema djabaräba quïrïä panla bärära bia du-ananida.

¹⁴ Mlä quïrïä ɬia dadjirä Boro Jesucritoba idji biadéba bärära careba baida, Äcörëba bio quïrïä baida, idjabä ewariza Äcörë Jaureba ãbaa bia eroɬaida.

[†] **13:12** Wärä quïrïäneba. Griego bedeade bá ɬia: “Isõ bia quirudeba.”

**Ãcõrẽ Bedea
New Testament in Emberá, Northern
(PM:emp:Emberá, Northern)**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Emberá, Northern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Emberá, Northern

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

f9d422da-2e22-541c-afc9-8fe7130d391e